

házak kertjeiben húzódik, melyet a Hid utca szel ketté. Iránya É–D, kiterjedése 180×230 m. Árpád-kori, középkori és újkori edénytöredékekkel jelentkezett. Az egyes telkeken korábban végzett munkák során vastárgyak is előkerültek. Említésre méltó egy gótikus sarkantyú.

Béres-dűlő (KÖH 84199): A dűlő K-i felében, egy K–Ny irányú dűlőút és egy É–D irányú csatorna között húzódik, K-ről egy legelő határolja. Iránya K–Ny, kiterjedése 140×180 m. Középkori edénytöredékeket gyűjtöttünk be területéről.

Erge-hát, Garand-csatorna nyugati partja (KÖH 72595): Legnagyobb részt a Szamosbecs–Csengersima úttól É-ra található, de É-i része átnyúlik a 49-es sz. főúton. K-ről a Garand-csatorna határolja. Iránya: ÉNy–DK, kiterjedése 350×530 m. Jellegtelen bronzkori, valamint császárkori és Árpád-kori kerámiát szolgáltatott.

I. Forduló (KÖH 84183): A Szamosbecs – csengersimai út, a gátórház és a töltés által közrefogott területen fedeztük fel. Iránya K–Ny, kiterjedése 120×250 m. Árpád-kori kerámiatöredékeket gyűjtöttünk területén.

Gátépítés (Határ-dűlő KÖH 45486): A dűlő DNy-i részén, a Garand-felső-csatorna és egy vízenyős mélyedés (jelenleg magán horgászto) közti hurokban húzódik. Iránya ÉNy–DK, kiterjedése 100×300 m. Császárkori és Árpád-kori edénytöredékeket forgattunk ki a szántás.

Kertek (KÖH 84181): A határrész középső sávjában, a Garand-csatorna (Erge) öblében, a 49-es sz. főúttól É-ra találtuk, részben már Szamosbecs határában. Iránya É–D, kiterjedése 160×300 m. Késő bronzkori és Árpád-kori cserepeket szedtünk felszínéről.

Pap-tag (KÖH 84193): A tag K-i szélén, a K–Ny irányú, Nagygyécre vezető dűlőúttól kb. 200 m-re D-re, ill. az útra mérőleges fasortól közvetlenül Ny-ra azonosítottuk. Iránya É–D, kiterjedése 190×240 m. Bronzkori és császárkori kerámiával mutatkozott.

Telkes-dűlő (KÖH 84195): A Nagygyécre vezető dűlőúttól D-re 200 m-re, a Garand-felső-csatornától közvetlenül Ny-ra található, D-i határa egy legelő. Iránya É–D, kiterjedése 150×220 m. Császárkori cserepeket gyűjtöttünk.

Zagod I. (KÖH 84187): A Hid utca É-i végénél, az azzal nagyjából párhuzamos nagyfeszültségű vezetékkel közvetlenül K-re indul, a Garand-felső-csatornától pedig D-re terül el. Iránya K–Ny, kiterjedése 170×530 m. Bronzkori és császárkori cserepeket leltünk itt.

Zagod II. (KÖH 84189): A Garand-felső-csatornától D-re kb. 250 m-re indul, D-i határát egy K–Ny irányú, Nagygyécre vezető dűlőút jelöli ki. Ny-i széle átnyúlik egy ÉK–DNy irányú fásoron. Iránya K–Ny, kiterjedése 190×400 m. Árpád-kori és középkori cserepek jelzik.

Zagod III. (KÖH 84191): A Garand-felső-csatorna és a K–Ny- irányú, Nagygyécre vezető dűlőút által bezárt szögben fekszik. Iránya ÉNy–DK, kiterjedése 150×240 m. Neolitik(?), bronzkori, császárkori és Árpád-kori kerámia mutatja helyét.

Munkatársak: Körösfői Zsolt, Tompa György régészek, Bocz Péter régésztechnikus (JAM);

Fábián László etnográfus (Csengeri Múzeum), Figus Dániel, Szabó Zoltán.

174. Komlósd, Mogyorós (KÖH 76937)

(Somogy megye) U, Á

2010 őszen és 2011 tavaszán lokalizáltuk a Komlósdtól É-ra, a Rinya-pataktól K-re lévő lelőhelyet, amelyet az Istvándi gázvezeték és a MOL Babócsa gázüzem között létesítendő gázvezeték építése előtt, 2011. július 26. és augusztus 3. között, a Somogy Megyei Múzeumok Igazgatósága tárt fel 6 m szélességben. A lelőhely szántott, mezőgazdasági művelés alatt álló területen volt, erősen lepusztult. Két Árpád-kori gödör mellett a dunántúli vonaldíszes kerámia kultúrája 14 sekély, kevés leletanyagot tartalmazó objektumát bontottuk ki.

Munkatársak: Molnár István régész, Balla Krisztián, Cserép Tamás, Nyári Zsolt technikusok.

SIPOS CARMEN

175. Komoró, Bodony (KÖH 61516)

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) U, R, Á

A Záhony térség belső közúti infrastruktúrájának fejlesztéséhez kapcsolódóan a Magyar Nemzeti Múzeum Nemzeti Örökségvédelmi Központ 2011. április 6. és május 20. között folytatta a lelőhely 2010-ben megkezdett feltárását.³⁵ A lelőhely Komoró településtől D-re fekszik, a 4-es sz. főút és a vasút által közrezárt területen. A terep sík, csak 1–2 m-es magasságbeli eltérések észlelhetők. A lelőhely középső részét érintő feltárt terület mindösszesen 27 398 m² nagyságú volt.

2010–2011-ben összesen 193 újkőkori (alföldi vonaldíszes kerámia kultúrája), rézkori és Árpád-kori objektum került elő. A 2010-es esős időjárás miatt a humuszosítás lassú ütemben haladt, a felázott talajon a munkagépek nehezen tudtak közlekedni. A 2011-es évre a talaj felszáradt, így a gépi munkát is gyorsabban végeztük el. A humuszréteg vastagsága 20–50 cm között változott, viszonylag nagyobb mennyiségű neolitik leletanyagot tartalmazott, mely valószínűleg a mezőgazdasági munkák során került a felszínre. Az objektumok egy részének a betöltése jobban elvált az altalajtól, de több esetben csak a leletanyag jelezte a meglétét. Az észlelési körülmények a különböző korszakú objektumok esetében sokban különböztek. Az őskori objektumok szinte egy tömbben, az ásatás Ny-i felében helyezkedtek el. Az Árpád-kori objektumok a lelőhely középső és K-i harmadában, szétszórtan feküdtek.

A neolitik gödrök többségét anyaggyűjtőként használhatták. Betöltésükből nagyobb mennyiségű kerámia (köztük festett) és pattintott kőeszköz került elő. A képet színesíti néhány zsugorított temetkezés.

A rézkori objektumok betöltése markánsabban elvált az altalajtól, a gödrök kerámiát tartalmaztak.

Az Árpád-kori jelenségek főleg ipari tevékenységhez kapcsolódó objektumokból álltak, nagy számban tártunk fel külső kemencéket és a hozzájuk kapcsolódó munkagödöröket. Pár négyzetes, kemencével rendelkező házat is kibontott

A leletanyag az elsődleges feldolgozás után a Magyar Nemzeti Múzeumban kerül végleges elhelyezésre.

A feltárás munkatársai: Kriveczky Béla régész; Frank Tamás, Kiss András, Krizsnóvszky Máté, Ligeti Gábor, Pál Róbert és Reszler József Péter technikusok.

KISS CSABA KÁLMÁN

176. Kóny határa (Győr-Moson-Soporn megye) Ő, U, R, Á, I

Az M85 gyorsforgalmi út építése kapcsán a győri Xántus János Múzeum munkatársai az alábbi feltárásokat végezték.

Csornai úton aluli dűlő (KÖH 67215): A lelőhelyen 2011–2012, 2014-ben végzett kutatásokat összefoglalóan lásd a 2014. év jelentései között.

Diana vendéglővel szemben (KÖH 67213): A 2011 októberében pozitív eredménnyel zárult próbafeltárást követően a lelőhelyszakasz teljes lehumuszolását majd feltárását 2011. november 7–25. között végeztük el. A feltárt terület nagysága: 886 m². A kibontott 11 telepjelenség közül egy árok, a többi kisebb gödör volt. Datálásuk kérdéses, mivel csak az árokból került elő leletanyag (őskor).

Munkatársak: Pesti Krisztina, Herbály Róbert, Kulcsár Zoltán, Kulcsár-Szőcs Judit.

NAGY ANDREA

Markotai út (KÖH 24324): A lelőhelyen 2011, 2013–2014-ben végzett kutatásokat összefoglalóan lásd a 2014. év jelentései között.

Proletár-dűlő (KÖH 51436): Az M85 gyorsforgalmi út Enese elkerülő szakaszának építése kapcsán, 2008–2009-ben, a KÖSZ munkatársai tárták fel a lelőhely K-i felét.³⁶ 2009. július 24.–2010. szeptember 30. között, ugyanők végezték a nyomvonal humuszolását kísérő régészeti szakfelügyeletet, aminek során a lelőhely bővülését figyelték meg K-i és Ny-i irányban egyaránt. A dokumentált jelenségek feltárását 2011-ben, a győri Xántus János Múzeum régészei végezték el. A már korábban lehumuszolt területet géppel újra kellett nyesni a munkák folytatásakor. A főpálya melletti szervizút nyomvonalán viszont nekünk kellett még a felső termőréteget eltávolítani. A terület K-i felében mocsaras, vizenyős rész található, itt csak a szárazabb időszakban kiszáradt felületen tudtunk dolgozni. A feltárást 2011. augusztus 10. és szeptember 16. között végeztük el. Összesen 527 objektumot bontottunk ki és dokumentáltunk le 7753 m² területen. Ezek általában telepjelenségek, melyek az őskorra (késő neolitikum, kora rézkor) és az Árpád-korra datálhatók. Valamint előkerült még 2, kérdéses keltezésű sír és 3, valószínűleg Árpád-kori, gödörben eltemetett egyén csontváza.

A főpálya nyomvonalának K-i felében főként cölöplyukak, cölöplyuk sorok találhatók, valamint egy, valószínűleg kora rézkori, alapárkos ház nyomát fedeztük fel (leletanyaga nem

volt, a környékén viszont kora rézkori objektumok voltak). A terület Ny-i felében sűrűsödnek az objektumok, ezek között sok a mély gödör, kút. Az Árpád-kori objektumok a terület Ny-i részében kerültek elő.

A lelőhely szervizútra eső szakaszán nagyrészt szintén telepjelenségeket (ház, kemence, árok, cölöplyuk, gödör, kút) találtunk, melyek a késő neolitikumból, kora rézkorból és Árpád-korból származnak, és itt tártuk fel a fent jelzett sírokat és gödörbe temetett vázakat. A főnyomvonalba eső lelőhelyszakaszon megfigyelt, fentebb említett objektumsűrűség, ill. objektumok eloszlása ezen a részen is hasonló. Tehát a terület K-i felében kevés objektum volt: ezek főként cölöplyukak, kevés gödör és 3 szélesebb árok. A terület Ny-i és ÉNy-i felében sűrűsödnek az objektumok, ezek között megtalálható egy Árpád-kori ház és a hozzá tartozó kemence, gödör, cölöplyuk, árok, a sírok, ill. a csontvázakat tartalmazó gödör. A terület ÉNy-i felében található egy szürkésbarnás-fekete réteg, melynek lebontása során számos kora rézkori kerámia, állatsont, kova (magkő és pattinték) került elő. Erre rá lett ásva néhány, az Árpád-korból származó gödör és egy árok. Ezek kibontása és dokumentálása után lebontottuk a fent említett réteget, mely alatt újabb objektumfoltokat találtunk. Ezek között vannak gödrök és cölöplyukak, a bennük lévő leletanyag alapján egyik részük a késő neolitikumból, a másik részük a kora rézkorból származik.

Érdekesebb objektumok: a feltehetően kora rézkori, alapárkos ház (kétosztatú, az alapárokban cölöplyukak találhatók), egy őskori gödör kutyacsontvázal, egy másik, kérdéses korú gödör, betöltésében egymás alatt 2 kutyacsontvázal. Kibontottunk továbbá egy gödröt, melynek legtetőjén, középső, ill. alsó részében 1-1 emberi csontváz került elő. A felső felnőtt (férfi) csontváza volt, míg a másik kettő gyermek. Melléklet csak a második csontváz lábánál volt: marhacsigolyák és medencecsont. A gödör legalsó feléből egy erősen kihajló peremű, Árpád-kori fazék töredékei kerültek elő. A terület ÉNy-i felében, egymás mellett 2 DNy–ÉK-i tájolású, melléklet nélküli, a nyomok alapján feltehetően rablott sírt tártunk fel. Az egyetlen Árpád-kori házból és a hozzá tartozó kemencéből feltűnően sok állatsont került elő.

Fontosabb leletek: több egész és töredékes fazék, valamint egy szinte teljesen ép korsó az Árpád-korból; a kora rézkori szürkésbarnás-fekete rétegből pedig nagyobb mennyiségű kova magkő és pattinték.

Munkatársak: Gera Ágnes, Szalai Gábor, Szöllösi Géza.

PESTI KRISZTINA

Szapudi-határra-dűlő I. (KÖH 67209): A lelőhelynek a nyomvonal és a humuszdepónia által érintett területén 2011. március 7. és április 15. között végeztük el a próba-, majd két kutatóárok összenyitásával a teljes felületű (1 128 m²) megelőző feltárást.

A régészeti objektumok a sárgásszürke altalajban fekete folttal rajzolódta ki. Öt objektum került kibontásra: 4 gödör és egy árok. Datálható leletanyagot két gödör betöltése tartalmazott, az egyikben vaskori, kelta edénytöredékek (köztük seprűs oldaltöredékek), a másikban Árpád-korhoz köthető oldaltöredékeket találtunk.

36 RKM 2008, 218., RKM 2009, 251–252.